ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

VAIDEOTSUS
avaliku teabe asjas nr 2.1-3/22/2228

Otsuse tegija	Andmekaitse Inspektsiooni jurist Elve Adamson
Otsuse tegemise aeg ja koht	21.10.2022 Tallinnas
Vaide esitamise aeg	16.09.2022
Teabevaldaja	aadress: AS Tallinna Krematoorium aadress: Pärnamäe tee 36, 11914 Tallinn e-posti aadress: tallinn@krematoorium.ee
Vaide esitaja	Eraisik e-posti aadress: xxxxx.xxxx@xxxxx.com

RESOLUTSIOON:
Avaliku teabe seaduse (AvTS) § 45 lg 1 punkti 1 ning haldusmenetluse seaduse (HMS) § 85 punkti 4 alusel

otsustan:

1) jätta vaie rahuldamata, kuna Tallinna Krematoorium ei ole rikkunud vaide esitaja õigusi;
2) teha vaideotsus teatavaks vaide esitajale ja teabevaldajale.

VAIDLUSTAMISVIIDE:
Kui Andmekaitse Inspektsioon jätab vaide rahuldamata, siis on vaide esitajal õigus pöörduda teabevaldaja vastu halduskohtusse (AvTS § 46 (2)). Vaide esitaja saab 30 päeva jooksul Andmekaitse Inspektsiooni vastu pöörduda halduskohtusse, kui Andmekaitse Inspektsioon rikkus menetlemisel vaide esitaja õigusi muul viisil.

FAKTILISED ASJAOLUD:
1. 05.09.2022 esitas vaide esitaja Tallinna Krematooriumile teabenõude, milles palus väljastada järgmised dokumendid:
- dokument Xxxxxx Xxxxxxxxx urni väljastamise kohta,
- volikiri, et isikut on volitatud urni vastu võtma,
- pangadokument, mis tõendab Tallinna Krematooriumile arve nr 193071 (02.12.2021) tasumist.

2. Samal päeval keeldus Tallinna Krematoorium teabenõude täitmisest põhjendusega, et *Tallinna Krematooriumi AS-il puudub õigus väljastada tehingute infot kolmandatele osapooltele.*

3. 05.09.2022 täiendavas pöördumises on vaide esitaja muuhulgas palunud väljastada ka *dokumendi, kus on piiratud seadusjärgsetele pärijatele info väljastamise keeldu.* Samas ühtegi dokumenti, mis tõendaks tema pärijaks olemist, ta Tallinna Krematooriumile ei esitanud.

4. 13.09.2022 peale vaide esitaja meeldetuletust, et ta ootab oma 05.09.2022 teabenõudele vastust, palus Krematoorium vaide esitajal *esitada õiguslik alus ja seda kinnitavad tõendid, mille alusel vaide esitaja taotleb Tallinna Krematooriumi AS-lt 05.09.2022.a. meilikirjas nimetatud dokumentide esitamist ja küsimustele vastamist*. Krematooriumi küsimustele vaide esitaja ei vastanud.
5. 16.09.2022 esitas vaide esitaja Andmekaitse Inspektsioonile vaide Tallinna Krematooriumi poolt teabenõude täitmata jätmise peale.

VAIDE ESITAJA NÕUE JA PÕHJENDUSED:

Vaide kohaselt esitas vaide esitaja 05.09.2022 Tallinna Krematooriumile teabenõude palvega väljastada talle dokumendid. Vaide kohaselt keeldub Tallinna Krematoorium dokumente väljastamast. *(*vaidele on lisatud kirjavahetus). Vaide esitaja lisab, et on vajadusel nõus esitama inspektsioonile pärimistunnistuse ning vajab dokumente edasise asjaajamise jaoks.

13.09.2022 esitas vaide esitaja Tallinna Krematooriumile korduva palve dokumentide saamiseks. Vaide esitaja palub inspektsioonilt abi teabenõudele vastuse saamiseks.

TEABEVALDAJA PÕHJENDUSED:

Käesolevaga edastab Tallinna Krematooriumi AS (edaspidi TKR) vastused, arvamuse ja omapoolsed küsimused (edaspidi koos nimetatuna Vastus) tulenevalt Teie poolt Andmekaitse Inspektsiooni nimel esitatud järelepärimisest, mille on tinginud Eraisiku vaie TKR tegevusele seoses Xxxxx Xxxxxxxxxx (edaspidi IK) tuhastamisega.

<u>Vastused küsimustele:</u>

1. *TRK ei täida haldusakti või -lepingu alusel avalikke ülesandeid;*
2. *Vt vastus 1;*
3. *Urni väljastamise kohta on tehtud märge nn „Urniraamatus“.*

<u>Urni väljastamise kohta</u> tehti TKR poolt peetavas nn „Urniraamatus“ vastav märge, millest nähtub millal ja kellele urn koos tuhaga väljastati ja vastuvõtja allkiri

4. *Vaide esitaja ei ole kordagi, sh ka viimase TKR 15.09.2022.a. vastuse järgselt, <u>milles sellele TKR poolt otseselt tähelepanu juhiti</u>, esitanud TKR-le ühtegi selgitust ega seda tõendavat tõendit/dokumenti, millest nähtuks vaide esitaja õiguslik alus küsimuste ja dokumentide väljastamise nõude esitamiseks, samuti selliste küsimuste esitamise eesmärk;*
5. *Punktis 4 esitatud põhjustel TKR ei väljastanud ega saanudki väljastada vaide esitajale tema poolt soovitud dokumente/teavet.*

Täiendavalt selgitan, et Eraisik on suhelnud TKR-ga vaid telefoni ja meili teel. Kuna Eraisiku jutust võis järeldada, et tal on TKR poolt Loksa LV-le edastatud arve, mille tasumise kohta soovis ta saada tõendeid, siis vaatamata sellele, et puudus mistahes alus talle teabe ja dokumentide väljastamiseks, siis hea tahte märgina ja arvestades seda, et arve tasuti eelduslikult Loksa LV eelarvelistest vahenditest, siis kinnitas TKR oma 15.09.2022.a. meilikirjas Eraisikule, et arve on Loksa LV poolt tasutud.

Eeltoodust tulenevalt on TKR käitunud seaduslikult ja puudub mistahes alus vaidemenetluse jätkamiseks ja see tuleb lõpetada.

Samas soovib TKR teada, kas Eraisik on esitanud Andmekaitse Inspektsioonile (edaspidi AI) koos vaidega ka dokumendid (nt pärimisõiguse tunnistus), millest nähtuks tema õiguslik alus vaide esitamiseks seoses IK tuhastamisega. Küsimuse esitamine on tingitud sellest, et vaide esitamiseks ja vaidemenetluse alustamiseks peab olema vaide esitajal õiguslik alus. Kuna Eraisk selle asemel, et tõendada TKR-le oma õiguslikku alust vastavate järelepärimiste esitamiseks on esitanud vaide AI-le, siis tekib õigustatud kahtlus, kas Eraisikul üldse mingitki õiguslikku alust omab ja kas ta pole lihtsalt tegutsenud pahatahtlikult.

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED:

Tallinna Krematoorium teabevaldajana

Tallinna Krematooriumi (Krematoorium) puhul on tegemist eraõigusliku juriidilise isikuga. Tulenevalt avaliku teabe seaduse § 5 lg-st 2 laienevad eraõiguslikule juriidilisele isikule teabevaldaja kohustused kui isik täidab seaduse, haldusakti või lepingu alusel avalikke ülesandeid, sh osutab haridus-, tervishoiu-, sotsiaal või muid teenuseid,- teabe osas, mis puudutab nende ülesannete täitmist.

Kuna tuhastamisteenuse puhul ei ole tegemist seadusest tuleneva avaliku ülesande täitmisega ning Krematoorium ei täida ka halduslepingu ega haldusakti alusel muid avalikke ülesandeid, siis ei ole Krematoorium teabevaldjaks AvTS § 5 lg 2 mõistes. Siis ei laine Krematooriumile AvTS-st tulenevad teabevaldaja kohustused, sh puudub Krematooriumil kohustus teabenõudeid täita AvTS-i alusel.

Vaide esitaja pöördumistele vastamine

Vaidele lisatud kirjavahetusest nähtub, et 05.09.2022 on vaide esitaja pöördunud Krematooriumi poole ja palunud väljastada järgmised dokumendid:
- dokument Xxxxx Xxxxxxxxxx urni väljastamise kohta,
- volikiri, et isikut on volitatud urni vastu võtma,
- pangadokument, mis tõendab Tallinna Krematooriumile arve nr 193071 (02.12.2021) tasumist.

Samal päeval on Krematoorium vaide esitajale vastanud, et *Tallinna Krematooriumi AS-il puudub õigus väljastada tehingute infot kolmandatele osapooltele. Saame öelda vaid niipalju, et nimetatud tuhastamise on tellinud meilt Loksa Linnavalitus ja kõikides küsimustes palume pöörduda Loksa Linnavalitsuse poole.*

05.09.2022 täiendavas pöördumises on vaide esitaja muuhulgas palunud ka *dokumenti, kus on piiratud seadusjärgsetele pärijatele info väljastamise keeldu.* Samas ühtegi dokumenti selle kohta, et vaide esitaja on Xxxxx Xxxxxxxxxx seadusjärgne pärija vaide esitaja Krematooriumile ei esitanud.

Peale 13.09.2022 vaide esitaja poolt edastatud meeldetuletust, et ta ootab oma 05.09.2022 teabenõudele vastust, palus Krematoorium vaide esitajal *esitada õiguslik alus ja seda kinnitavad tõendid, mille alusel vaide esitaja taotleb Tallinna Krematooriumi AS-lt 05.09.2022.a. meilikirjas nimetatud dokumentide esitamist ja küsimustele vastamist*. Edastatud kirjavahetusest ei nähtu, et vaide esitaja oleks nõutud dokumendid Krematooriumile esitanud. Et seda tehtud ei ole, on kinnitanud ka Krematoorium vastuses inspektsiooni järelepärimisele.

Kuigi vaide esitaja on oma vaides märkinud, et on nõus oma pärimistunnistuse esitama Andmekaitse Inspektsioonile, siis juhin siinkohal vaide esitaja tähelepanu sellele, et andmete küsimisel surnud isiku kohta tuleb esitada pärimistunnistus sellele asutusele/ettevõttele, kellelt andmeid küsitakse, sest andmete töötleja peab kontrollima, kas andmete küsijal on õigus andmeid saada. Andmekaitse Inspektsioon järelevalveasutusena ei saa poolte vahel dokumente vahendada, vaid saab üksnes kontrollida, kas asutus, kellelt andmeid küsiti, on käitunud andmete väljastamisel/väljastamata jätmisel õiguspäraselt.

Kalmistuseaduse § 10 lg 8 sätestab loetelu andmetest, mida tuhastajal on kohustus koguda ja säilitada tuhastamise kohta. Sama paragrahvi lg 9 kohaselt tuleb andmete töötlemisel lähtuda

isikuandmete kaitse seaduses sätestatud nõuetest. Isikuandmete kaitse seaduse § 9 lg 2 kohaselt on peale isiku surma tema isikuandmete töötlemine lubatud pärija nõusolekul.

Kohus on asjas nr 3-20-1519 selgitanud, et *nõustub IKS § 9 lg 2 tõlgendamisel vastustajate seisukohaga selles, et viidatud sätet tuleb mõista nii, et isikul, kes taotleb peale andmesubjekti surma vastava andmesubjekti isikuandmete töötlemist, tuleb esmalt tõendada, et ta on pärija. Pärimisõigust saab isik tõendada pärimistunnistusega (vt PärS § 171). IKS § 9 lg 2 tõlgendamisel ei saa asuda seisukohale, et andmesubjekti õigused ja kohustused lähevad üle pärandi avamisel ehk isiku surma hetkel, kuivõrd vastavate õiguste näol ei ole tegemist isiku varaga PärS § 2 tähenduses.*

Eeltoodust tulenevalt käitus Krematoorium õiguspäraselt kui küsis vaide esitajalt tõendeid/dokumente, mis annavad õiguse vaide esitajale küsida teist isikut puudutavaid andmeid. Kuna vaide esitaja selliseid dokumente Krematooriumile ei esitanud, siis ei olnud Krematooriumil õigust ka küsitud andmeid väljastada isikuandmete kaitse seadusest lähtuvalt. Lisaks ei ole Krematooriumi puhul tegemist ka teabevaldajaga avaliku teabe seaduse mõistes. Seega ei ole Krematooriumil kohustus ka teabenõuetele vastata. Samas on Krematoorium vaide esitajale selgitanud, kelle poole tal on teabe küsimiseks õigus pöörduda. Kuna Krematoorium on käitunud õiguspäraselt, jääb vaie rahuldamata.

Väljaspool vaidemenetlust on Tallinna Krematoorium soovinud teada, *kas Eraisik on esitanud Andmekaitse Inspektsioonile koos vaidega ka dokumendid (nt pärimisõiguse tunnistus), millest nähtuks tema õiguslik alus vaide esitamiseks seoses IK tuhastamisega. Küsimuse esitamine on tingitud sellest, et vaide esitamiseks ja vaidemenetluse alustamiseks peab olema vaide esitajal õiguslik alus*. Nagu vaide esitaja vaidest nähtub, on vaide esitaja öelnud, et ta on vajadusel nõus esitama inspektsioonile ka pärimistunnistuse, kuid inspektsioon seda ei küsinud, sest selleks puudus vajadus. Kuna tegemist oli vaidega teabenõudega küsitud teabe väljastamata jätmise osas ehk siis vaidega avaliku teabe seaduse alusel, siis oli inspektsioonil vajadus välja selgitada, kas Tallinna Krematoorium täidab mõne halduslepingu või haldusakti alusel ka mingeid avalikke ülesandeid. Ehk kas Krematoorium on mingis osas teabevaldaja avaliku teabe seaduse mõistes, millisel juhul on igaühel õigus esitada teabenõudeid ja Krematooriumil kohustus neile vastata (mis ei tähenda siiski tingimata teabe väljastamist) ning kui isik leiab, et teabenõuet ei ole täidetud korrektselt, siis esitada ka vaie. Seega ei omanud inspektsiooni poolt pärimistunnistuse küsimine määravat tähtsust.

/allkirjastatud digitaalselt/

Elve Adamson
jurist
peadirektori volitusel